

ECTS 3

četvrtkom u 9:15

dv. Kolvenbach

Uvod u Bibliju

UP0060; ISVU: 23559

Opći uvod u Sveto pismo Staroga i Novoga zavjeta

Ljetni semestar ak. g. 2021./22.

Niko Bilić, SJ

amdg.ffrz.hr → nastava

Obasjaj nas (Ps 67)

I. korizma; melodija: donje note

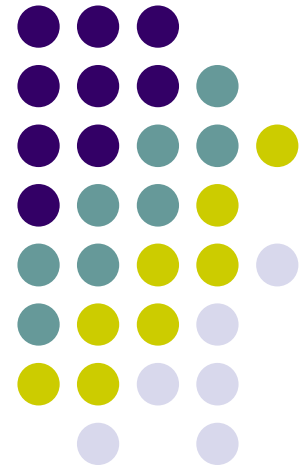
The image shows a musical score for the first verse of the hymn 'Obasjaj nas'. The score is written on a single staff in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The melody is composed of eighth and quarter notes. Chord symbols are placed above the staff: E, H7, Cism, E, A, H7, and E. The lyrics are written below the staff, with hyphens indicating syllables across notes. The lyrics are: O - bas - jaj nas Go - spo - di - ne li - cem svo - jim!

O - bas - jaj nas Go - spo - di - ne li - cem svo - jim!

Do Emausa i natrag

**Kristova
uskrsna
pedagogija
(Lk 24,13-45)**

Onaj kome se nadamo

- “A mi smo se nadali” (Lk 24,21)
 - Otkupitelj s razočaranima
- Dijaloška inicijativa: “pretresanje” (17)
 - *Kleofa* imenom poznat (18)
- “stranac” (18) prihvaćena uvreda
 - Pedagoška “gluma”: “Što?” (19)
 - Kao da hoće dalje (28)
- Sluša:
 - Cjelokupan ljudski projekt
- Govor srcu: “bezumni” (25)
 - *protunapad* “stranca”

Biblija na Uskrs

- “Počevši od Mojsija i svih proroka... što ima o njemu u svim Pismima” (Lk 24,27);
 - Tumačenje (27 usp. 32):
- “*otvara* nam Pisma” (32)
- “Sve što je u *Zakonu, Prorocima i Psalmima o meni napisano*” (Lk 24,44)
 - *Treba se ispuniti*

Preokret

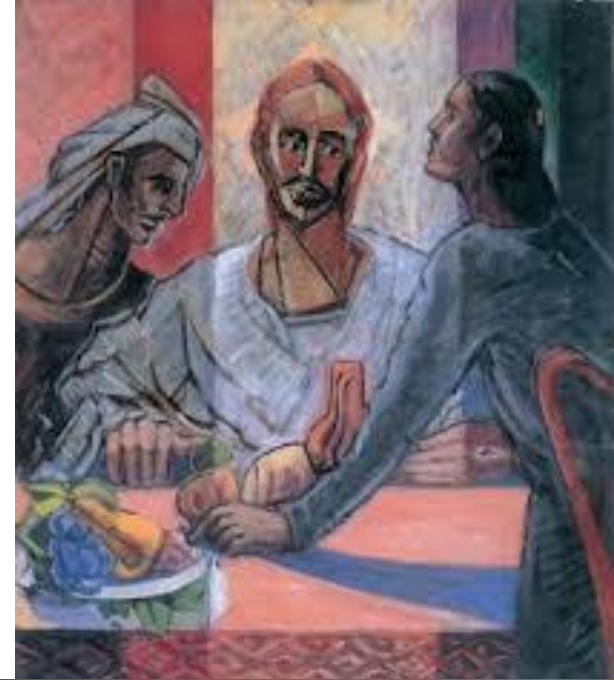

- ὀφθαλμοί – oči (Lk 24, **16.31**)
 - prikračene (16);
 - → otvorene (31)
- uzima, blagoslivlja, lomi, daje kruh (30 usp. 35)
- καρδιά – srce (**25.32**)
 - sporo (25),
 - → gori (32)
- govor (**17.29**):
 - pretresanje ἀντιβάλλω (17)
 - → “Ostani sa nama” (29)
 - Još ne znaju tko je

Plodovi

- **zajednički osjećaj**
(Lk 24,32 usp. Fil 2,5)
 - Dijalog o zbivanjima (Lk 24,14)
 - → dijalog o srcu (32)
- **povratak u Jeruzalem**
 - από “od” 13, εις “u” 33
 - Mjesto muke
= sveto mjesto
- **zajedništvo (33.36)**
 - Novi susret s Kristom:
 - ruke i noge (39.40),
blagovanje (43)

Ključ: Učitelj i Sveto pismo

■ γέγραπται [gegraptai] – “pisano je”

□ tri kušnje u pustinji:

■ Čovjek ne živi samo o kruhu
(Pnz = *Ponovljeni zakon* 8,3)

■ Ne iskušavajte Boga svoga
(Pnz 6,16, LXX=*Septuaginta* jd.)

■ Njemu iskazuj štovanje (Pnz 6,13)

■ νόμος καὶ προφetaί [nomos kai profetai] – Zakon i Proroci

□ *ispuniti* (Mt 5,17)

□ zlatno pravilo: Činite! (Mt 7,12)

□ prva zapovijed: Ljubi! (Mt 22,40)

Dođi, Gospodine Isuse!

melodija

a

F

d

E

Do - đī, Go - spo - di - ne, I - su - se!

ref.

zbor

a

F

d

E

Do - đī, Go - spo - di - ne, I - su - se!

Ps 1: Kako biti sretan

- *blaženstvo* ljudske osobe (‘iš v1)
 - koji je put prema v2?
- *Zakon-Tora* תורה (v2)
- = životna pouka – Božja
 - ⇔ “put” propasti (דרך v1.6)
- *Pristup?* (v2)
- *Užitak* + meditacija dan i noć (v2)
- *Simbol?* (v3)
- *drvo* (od Post do Otk) – Post 1,28
 - Budite plodni!
- *Opreka: grješnik – pravednik v5s*
 - “neće ustati” (v5 – usp. “pljeva”)
 - ⇔ put poznat Bogu (יעד v6)
- *Zlotvor, opak (v1.4s)*
 - što nudi u v1?
- *Savjetuje (v1)*
- *Grješnici (v1.5)*
- *Stanište tračarâ (v1)*
 - ⇔ zajednica pravednikâ (v5)
- *Simbol? (v4)*
- *pljeva*

Sveta knjiga

- u kršćanstvu i, uvelike, u židovstvu
- normativna
- Riječ Božja
 - “Napisao sam za njihovu *pouku*” (הרה *jarâ* Izl 24,12)
 - “Napisano nama za *pouku*” (διδασκαλία Rim 15,4)
- vrhunski dokument kulture:
 - Mezopotamija, Egipat, Aram, Asirija, Babilon, Perzija, Grčka, Rim...
 - početak suvremene pismenosti
 - izvor umjetnosti
- Tisućljeće hebrejske povijesti + Krist i prva Crkva

Ime

- **Biblos – fenička luka**
- **τὰ βιβλία [ta biblia] –
umanjenica, množina**
 - **1. Klem**
- **ἡ ἱερὰ βίβλος [he hiera
biblos] – sveta knjiga (2 Mak 8,23)**
- **“Pismo” – u NZ oko 50x**
- **“Zavjet” – Savez: ברית *b^erît*, διαθήκη [diathéke]**
 - **Vetus et Novum Testamentum > europski jezici**
- **Obveza, ne samo oporuka**

Stari i Novi zavjet

- Savez na Sinaju (Izl – Br)
 - “krv *saveza*” (Izl **24,8**)
- Isus:
 - “Ova je čaša *novi savez* u mojoj krvi” (1 Kor **11,25**=Lk **22,20**)
 - “novi savez” Jr 31,31 ⇔ “stari zavjet” (2 Kor 3,14)
 - “ovo je moja krv, krv *saveza*” Mt **26,28**
 - “ovo je moja krv *saveza*” Mk 14,24
 - Mt, Mk, Lk – *sinoptici* (zajednički gledaju na kronologiju Isusova života)
- Hebr: “novi savez” (8,13) – “prvi savez” (9,15)

Biblijski *Kanon*

- **κανών** – mjera:
 - ustaljeni popis i raspored
 - **Suvremeni kanon SZ:**
 - *Petoknjižje*
 - *i Povijesne* knjige:
 - Jš do 2 Mak
 - *Mudrosne* knjige:
 - Job do Sir + Psalmi
 - *Proročke* knjige:
 - Iz do Mal
- **NZ:**
 - **Evandjelja i Djela**
 - = **povijest**
 - **Poslanice**
(Pavlove + Katoličke)
 - = **mudrost**
 - **Otkrivenje**
 - = **proroci**

